

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5PP/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122011382
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4122011382.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, o návrhu odsúdenej G. T., na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 27.12.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), odsek 2 Trestného zákona sa návrh odsúdenej G. T., Q. XX.XX.XXXX T. U., trvale bytom Y., prechodne bytom Y., H. XX, adresa na doručovanie písomností na J. Ú., Y., F. XX/X, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody,

- vo výmere 5 (päť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Stupava, sp. zn. 0T/70/2021 zo dňa 29.07.2021, právoplatným dňa 29.07.2021, v spojení s uznesením Okresného súdu Stupava, sp. zn. 0T/70/2021 zo dňa 24.01.2022, právoplatným dňa 24.01.2022, o neosvedčení sa odsúdenej v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a), písmeno g) Trestného zákona,

- vo výmere 9 (deväť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Malacky, sp. zn. 0T/101/2021 zo dňa 20.10.2021, právoplatným 20.10.2021, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno g), odsek 2 písmeno b) Trestného zákona,

z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 16.11.2022 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť odsúdenej G. T. (ďalej iba „odsúdená“) o jej podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorú dôvodila tým, že si uvedomila svoju protiprávnu činnosť, ktorú ľutovala a tiež sa vyjadrila, že chce zmeniť svoj život a nechce už páchať trestnú činnosť. V návrhu taktiež uviedla, že, po prepustení z výkonu trestu, bude bývať u svojej sestry, bude sa starať sa o svoju chorú matku a chce splatiť dlžnú čiastku na výživnom na svoju dcéru, ktorá je umiestnená v náhradnej starostlivosti. Odsúdená tiež uviedla, že vo výkone trestu odňatia slobody plní príkazy a povinnosti nariadené príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže, voči príslušníkom sa správa slušne, nevyhľadáva konflikty, na pracovisku, kde bola zaradená (šitie obuvi) dodržiava všetky opatrenia a príkazy nadriadených osôb, pričom bola v práci označená za najlepšiu šičku, za čo bola aj odmenená.

Súd na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 27.12.2022 vykonal dokazovanie za splnenia zákonných podmienok, prečítaním a oboznámením na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a vykonal výsluch odsúdenej.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (ďalej len „ÚVTOS“) zo dňa 24.11.2022 vyplynulo, že odsúdená spravanie je na požadovanej úrovni, voči nadriadeným

vystupuje vždy slušne, ich pokyny a nariadenia plní bez pripomienok, ústavný poriadok dodržiava, pričom neboli u nej zaznamenané nedostatky. ÚVTOS poukázal na to, že odsúdená nebola disciplinárne potrestaná, že bola jedenkrát, a to dňa 11.11.2022 disciplinárne odmenená za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností a že patrí k lepším šičkám na pracovisku. Ústav zhodnotil, že odsúdená k spáchaniu trestnej činnosti majetkového charakteru prezentuje indiferentný postoj, krádeže spáchala z dôvodu svojej alkoholovej závislosti a je motivovaná zmeniť svoj predchádzajúci spôsob života, chce sa riadne zaradiť do spoločnosti. Ústav resocializačnú prognózu vyhodnotil ako menej priaznivú a skonštatoval, že odsúdená čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporučil ju podmienenčne prepustiť s dohľadom.

Z obsahu ostatných správ a pripojených spisov bolo zrejmé, že odsúdená bola už v minulosti štyrikrát súdne trestaná, v troch prípadoch za majetkovú trestnú činnosť (prečiny krádeže) a v jednom prípade za zločin lúpeže. Odsúdená bola v prvom prípade (trestný čin lúpeže) uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyri roky, ktorý vykonala dňa 10.11.2020. V druhom prípade jej bol uložený podmienený trest, ktorý jej bol premenený na trest nepodmienečný, ktorý bude vykonávať od 2.4.2023 a v ostatných dvoch prípadoch jej boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody, z ktorých jeden vykonala dňa 6.7.2022 a druhý práve vykonáva. Z výpisu z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov súd zistil, že odsúdená sa dopustila troch priestupkov, z toho v jednom prípade išlo o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, v druhom prípade išlo o priestupok proti verejnému poriadku a v treťom prípade išlo o majetkový priestupok (drobná krádež).

Odsúdená na verejnom zasadnutí uviedla, že v prípade prepustenia pôjde bývať k sestre a k matke do Stupavy, ale že poštu si bude preberať na Mestskom úrade v Stupave. Odsúdená tvrdila, že pred výkonom trestu pracovala brigádne v COOP Jednote, že predtým pracovala päť rokov v spoločnosti Volkswagen a tiež v Rakúsku v tureckej reštaurácii a brigádne v hoteloch. Trestnú činnosť vysvetľovala tým, že ju k tomu naviedol jej priateľ A., ktorý je vo výkone trestu, ako aj tým, že chcela pomôcť svojej rodine, keďže má ťažko chorú matku, ktorá nepracuje a sestra sa sama stará o dcéru. Priznala, že bola užívateľkou drog, ktoré si aplikovala injekčne a že v roku 2014 - 2015 podstúpila liečenie. Ďalej deklarovala, že po liečení alkohol nepila a že alkohol kradla ešte v čase, keď bývala s priateľom. K rodinným pomerom odsúdená uviedla, že má osemročnú dcéru, ktorá je od narodenia v pestúnskej starostlivosti.

Zástupca ÚVTOS uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnym zmenám a zotrval na záveroch hodnotenia. V záverečnom návrhu odporučil odsúdenú prepustiť a určiť jej primeranú skúšobnú dobu a probačný dohľad.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v záverečnom návrhu uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie je zrejmé, že odsúdená nespĺňa materiálnu podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, vzhľadom na to, že odsúdená sa opakovane dopustila majetkovej trestnej činnosti, a to aj v skúšobnej dobe predchádzajúcich odsúdení. Na základe uvedeného, podľa názoru prokurátora Okresnej prokuratúry, nie je u odsúdenej predpoklad, že v prípade podmieneného prepustenia by viedla riadny život, a preto navrhol, aby súd návrh odsúdenej zamietol.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu, súd dospel k záveru, že odsúdená dňa 28.09.2022 splnila formálnu podmienku na jej podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko vykonala polovicu z postupne uložených trestov odňatia slobody, avšak nesplnila časť materiálnych podmienok na podmienené prepustenie.

Súčasťou materiálnych podmienok pre rozhodovanie súdu o podmienenom prepustení je preukázanie, že odsúdená plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázala polepšenie, za súčasného preukázania, že sa od odsúdenej môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdenej, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať z zhodnotenia páchatelkinho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdená, po podmienenom prepustení, povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelkinej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jej nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdenej z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdenej a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdenej vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdenej, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdená vo výkone trestu dosiahla taký stupeň nápravy, že sa už zbavila práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ju viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jej rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, prípadne za dobrú prácu v podmienkach výkonu trestu, bola páchatelka automaticky prepustená, tak ako tomu bolo v tomto prípade (podľa hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody odsúdená má v súčasnosti v podmienkach výkonu trestu správanie na požadovanej úrovni, bola jedenkrát disciplinárne odmenená za plnenie pracovných úloh), po odpykaní stanovenej doby, bez ohľadu na účel trestu, ale podmienené prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdená povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jej recidívy.

Vychádzajúc z charakteru trestnej činnosti, pre ktorú v súčasnosti odsúdená vykonáva trest odňatia slobody, ako aj z jej sklonov k opakovaniu tej istej trestnej činnosti, možno vyvodiť záver, že páchanie trestnej činnosti u odsúdenej nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jej života, ale že ide o špeciálnu recidivistku, pričom u nej neexistuje predpoklad, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane trestnej činnosti nedopustí. Uvedenému zodpovedá aj hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdenej ústavom, podľa ktorého resocializačná prognóza sa u odsúdenej javí ako menej priaznivá.

Súd nutne zopakoval, že odsúdená nesplnila všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie z materiálneho hľadiska, a to nielen pre jej sklon k páchaniu trestnej činnosti, ale aj a najmä pre jej ľahostajný postoj k jej páchaniu trestnej činnosti spôsobený užívaním drog a alkoholu pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Nemenej podstatné bolo aj to, že odsúdenej dcéra je od narodenia zverená do pestúnskej starostlivosti, z čoho vyplýva, že na slobode si odsúdená ako matka neplnila jednu zo svojich najdôležitejších a základných povinností, a to zabezpečenie starostlivosti o dieťa. Z uvedených dôvodov tu pre spoločnosť existuje v prípade jej podmieneného prepustenia vysoké riziko jej recidívy (ide o osobu v minulosti štyrikrát súdne trestanú, páchajúcu v troch prípadoch identickú trestnú činnosť, a to trestné činy krádeže a v jednom prípade trestný čin lúpeže), a preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona. Súd uzavrel, že ani jeden z doterajších trestov, ani nepodmienených, nemal u odsúdenej dostatočný preventívny a výchovný účinok. Odsúdenú možno hodnotiť ako špeciálnu recidivistku s kriminálnou minulosťou, ktorej boli opakovane ukladané nepodmienené tresty odňatia slobody, ktorých výkon nezaručil, že by sa odsúdená v budúcnosti trestnej činnosti nedopustila, práve naopak. Okrem toho pri viacnásobných recidivistoch, ktorí sa opakovane dostávajú do rozporu so zákonom páchaním druhovo totožnej trestnej činnosti, ich osobnostné narušenie (u odsúdenej je to užívanie alkoholu a

drog) poskytuje iba slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili. To, že v súčasnosti, počas výkonu trestu, odsúdená má správanie na požadovanej úrovni a formálne deklaruje, že sa bude starať o rodinu (sestru, matku), že si po prepustení z výkonu trestu nájde zamestnanie, a že bude viesť riadny život, nebolo pre súd dostatočnou zárukou na jej podmienené prepustenie. Podľa názoru súdu z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mala odsúdená dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužila (aj podmienený trest jej musel byť premenený na trest nepodmienečný), mohla a mala vyvíjať aktivity k tomu, aby sa začlenila do spoločenského života a viac nekradla (odsúdená kradla aj v čase, keď bola zamestnaná).

Z vyššie rozvádzaného bolo na mieste u odsúdenej zachovať ďalší prevýchovný a resocializačný proces v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Z dôvodu čiastočného nesplnenia materiálnych podmienok súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdenej na jej podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia, prostredníctvom Okresného súdu Nitra, na Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva vzdal.